

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

344

Vragen van het lid **Dijkgraaf** (SGP) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht «Steeds meer ouders gebruiken kinderopvangtoeslag als extra salaris»* (ingezonden 26 september 2012).

Antwoord van staatssecretaris **De Krom** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 24 oktober 2012)

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Steeds meer ouders gebruiken kinderopvangtoeslag als extra salaris»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening van het Waarborgfonds Kinderopvang dat er wel degelijk een verantwoordelijkheid ligt voor de overheid bij het probleem dat ouders hun kinderopvangtoeslag niet voor het geëigende doel besteden, aangezien het hier gaat om verduistering van overheidsgeld? Zo ja, welke stappen gaat u zetten?

Antwoord 2

De rekening betalen voor het gebruik van kinderopvang is een zaak tussen de instelling en ouders. Betalen voor een dienst waar men gebruik van maakt, is niets minder dan goed fatsoen. Ook als het gaat om de kinderopvang, moeten ouders die rekening gewoon betalen. Het feit dat de overheid bijdraagt aan de kosten, ontslaat de ouders geenszins van de verplichting om het gehele bedrag, zowel de toeslag als de eigen bijdrage, te betalen aan de kinderopvangorganisatie.

De kinderopvangtoeslag is een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang. Als ouders de rekening voor het gebruik van kinderopvang niet betalen, dan moet uiteindelijk worden geconcludeerd dat er geen kosten voor kinderopvang zijn gemaakt. Zijn er geen kosten gemaakt voor kinderopvang, dan hebben de ouders ook geen recht op de kinderopvangtoeslag. Indien de kinderopvanginstellingen deze niet betaalde uren niet opvoeren als afgenomen uren in hun jaaropgave aan de ouders, vordert de Belastingdienst ten onrechte verkregen toeslag terug.

¹ Volkskrant, 21 september 2012

Vraag 3

Onderkent u dat het inherent is aan de systematiek van de kinderopvangtoeslag dat overheidsgeld wordt verduisterd doordat ouders de toeslag voor andere doelen aanwenden?

Hoe gaat u werken aan een fundamentele oplossing voor dit probleem?

Antwoord 3

Nee. De kinderopvangtoeslag is een percentage van de kosten die ouders maken voor het gebruik van kinderopvang. De systematiek van de toeslag zorgt voor een directe relatie tussen de kosten die worden gemaakt en de tegemoetkoming die daarvoor wordt ontvangen. Dit is anders bij regelingen als de kinderbijslag of het kindgebonden budget. Bij deze regelingen is de relatie tussen de tegemoetkoming en gemaakte kosten minder sterk. De rekening betalen voor het gebruik van kinderopvang is een zaak tussen de ouders en de instelling. Het feit dat de overheid bijdraagt aan de kosten, ontslaat de ouders geenszins van de verplichting om het gehele bedrag, zowel de toeslag als de eigen bijdrage, te betalen aan de kinderopvangorganisatie. Het is aan instellingen om gepaste maatregelen te nemen als ouders niet betalen. In het antwoord op vraag 2 wordt de rol van de Belastingdienst beschreven als ouders de rekening niet betalen.

Vraag 4

Erkent u dat het eerlijker is als alle ouders op basis van inkomensafhankelijke en inkomensonafhankelijke criteria een basisbudget voor opvoedingsondersteuning krijgen, onafhankelijk van hun keuze voor een bepaalde vorm van opvoeding en opvang? Bent u bereid een dergelijk model te overwegen, mede in het licht van de geconstateerde problemen?

Antwoord 4

Nee. Het huidige stelsel van kindregelingen kent twee hoofddoelen:² het bieden van een tegemoetkoming in de kosten van kinderen, en³ het bevorderen van de combinatie van werk en zorg voor kinderen. Diverse regelingen voorzien in een tegemoetkoming in de kosten van kinderen, zoals de kinderbijslag en het kindgebonden budget. Daarnaast bestaan de kinderopvangtoeslag en inkomensafhankelijke combinatiekorting die ouders ondersteunen in de combinatie van arbeid en zorg. Het bestaande stelsel van regelingen voorziet dus al in een basisbudget voor een tegemoetkoming in de kosten van kinderen.

Vraag 5

Bent u bekend met het recente onderzoek van het Centraal Planbureau (CPB) waaruit blijkt dat de spectaculaire verhoging van de opvangbonus voor dubbelverdieners spectaculair ineffectief is?³ Onderkent u dat het in stand houden van dit subsidiecircuits gezien de situatie van de overheidsfinanciën onverantwoord is?

Antwoord 5

Ik ben bekend met het onderzoek van het Centraal Planbureau (CPB) over het effect van de kinderopvangtoeslag op de arbeidsparticipatie van vrouwen. Dit is een Engelstalige update van het onderzoek van het CPB dat de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid al eerder naar de Kamer heeft gestuurd (kamerstukken II 2011/2012, 31 322, nr. 169). De arbeidsparticipatie van vrouwen in het algemeen en de participatie van moeders met jonge kinderen in het bijzonder is sterk gestegen van 2005 naar 2009. Het CPB concludeert dat het verhogen van de kinderopvangtoeslag een positief effect heeft gehad op de arbeidsparticipatie. Dit duidt dan ook niet op een onverantwoord instrument. De stijging in de arbeidsparticipatie is echter gepaard gegaan met een forse stijging in het gebruik van kinderopvang. Het onderzoek van het CPB analyseert de periode 2005–2009. De raming voor de groei van de uitgaven voor kinderopvang was voor de jaren daarna dusdanig hoog dat ingrijpen noodzakelijk was. Het vorige en het huidige kabinet hebben daarom ingegrepen en bezuinigingen op de kinderopvangtoeslag doorgevoerd. De bezuinigingen zijn ook zodanig vormgegeven dat het verlies

² Volkskrant, 21 september 2012

³ «Childcare subsidies and labour supply; evidence from a large Dutch reform» (11-09-2012)

aan arbeidsparticipatie zoveel mogelijk wordt beperkt. Het CPB-onderzoek bevestigt dat het terugbrengen van de overheidsbijdrage aan kinderopvang gepaard gaat met een gering effect op de arbeidsparticipatie.